

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 418/2020-55

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Alenou Zadákovou, Advokátska kancelária Zadáková & spol., Kováčska 32, Košice, proti postupu Okresného riaditeľstva Policajného zboru Spišská Nová Ves v konaní vedenom pod ČVS: ORP-587/OEK-SN-2009 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru Spišská Nová Ves v konaní vedenom pod ČVS: ORP-587/OEK-SN-2009 **boli porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresné riaditeľstvo Policajného zboru Spišská Nová Ves **je povinné** zaplatiť sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie v sume **1 500 eur**, a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Okresné riaditeľstvo Policajného zboru Spišská Nová Ves **je povinné** nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume **415,51 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 15. augusta 2019 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru Spišská Nová Ves (ďalej len „okresné riaditeľstvo“) v konaní vedenom pod ČVS: ORP-587/OEK-SN-2009. Súčasne sa domáha, aby ústavný súd prikázal okresnému riaditeľstvu vo veci konať bez zbytočných prietahov, priznal mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 15 000 eur, ako aj náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 418/2020 z 22. septembra 2020 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavnú sťažnosť sťažovateľa v celom rozsahu na ďalšie konanie.

3. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a vyjadrení okresného riaditeľstva vyplýva, že proti sťažovateľovi bolo na podklade trestného oznámenia (podané správcom konkurznej podstaty 1. júla 2009, pozn.) vedené trestné stíhanie pre trestný čin poškodzovania veriteľa podľa § 239 ods. 1 písm. a) a ods. 4 Trestného zákona a trestný čin sprenevery podľa § 213 ods. 1 Trestného zákona. Okresný súd Rožňava uznesením č. k. 3T 111/2013 z 19. novembra 2013 odmietol obžalobu prokurátora a trestnú vec sťažovateľa vrátil prokurátorovi na ďalšie konanie, pričom predmetné uznesenie okresného súdu potvrdil aj Krajský súd v Košiciach uznesením č. k. 8 To 128/2013-3502 z 20. januára 2014, ktorým zamietol podanú sťažnosť prokurátora. Po vrátení trestnej veci sťažovateľa do prípravného konania bolo vykonané pomerne veľké množstvo dôkazných prostriedkov a súvisiacich procesných úkonov. Uznesením okresného riaditeľstva z 11. júla 2019 došlo v napadnutom konaní k vylúčeniu trestnej veci sťažovateľa stíhaného pre trestný čin sprenevery podľa § 213 ods. 1 Trestného zákona na samostatné konanie, ktoré je vedené pod ČVS: ORP-511/1-VYS-SN-2019. Na základe návrhu vyšetrovateľa došlo uznesením Okresnej prokuratúry Spišská Nová Ves č. k. 2 Pv 3/18/8810-82 z 19. decembra 2019 k zastaveniu trestného stíhania sťažovateľa pre trestný čin poškodzovania veriteľa podľa § 239 ods. 1 písm. a) a ods. 4 Trestného zákona (ČVS: ORP-587/OEK-SN-2009, pozn.).

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Podľa sťažovateľa k prietahom v konaní došlo v postupe okresného riaditeľstva, pričom zdôrazňuje, že trestné stíhanie jeho osoby [v súvislosti s výkonom funkcie predsedu predstavenstva obchodnej spoločnosti ██████████ (ďalej len „spoločnosť“) pozn.] sa začalo ešte v roku 2009 a „... *aktuálne* (v čase podania ústavnej sťažnosti, pozn.) *je sťažovateľ stále obvinený, bez nároku na skončenie prípravného trestného konania podaním obžaloby, alebo zastavením trestného konania...*“. Osobitne poukazuje na skutočnosť, že už po krátkej dobe od podania trestného oznámenia bolo jeho osobe vznesené obvinenie a 1. marca 2013 bola proti jeho osobe podaná obžaloba, ktorú ale Okresný súd Rožňava odmietol (bod 3 tohto nálezu, pozn.).

5. Na podklade opisu skutkového stavu sťažovateľ rozporuje priebeh trestného konania, a to individuálne pre každý zo stíhaných trestných činov. Uvádza, že podstatným pre dokázanie naplnenia skutkovej podstaty trestného činu poškodzovania veriteľa je preukázanie, že stavebné stroje boli odstránené z majetku spoločnosti v čase, keď bola spoločnosť v predĺžení, čím malo dôjsť k zníženiu jej majetku a poškodeniu veriteľov spoločnosti. S odkazom na stanovisko Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky sťažovateľ rezultuje, „... že účtovné vyradenie z majetku spoločnosti v žiadnom prípade neznamená zníženie majetku spoločnosti, keďže sú (stavebné stroje, pozn.) stále v majetku spoločnosti...“. Na účel objasnenia dispozície so stavebnými strojmi sťažovateľ poukazuje na výpovede pracovníkov spoločnosti, uznesenie Okresnej prokuratúry Spišská Nová Ves (ďalej len „okresná prokuratúra“) č. k. 1 Pn 81/13-14 zo 7. augusta 2013, list správcu konkurznej podstaty z 16. augusta 2011 a list dozorujúceho prokurátora č. k. 2 Pv 873/09-23 z 30. mája 2011. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta aj správanie a postup samotného správcu konkurznej podstaty spoločnosti, pričom prezumuje jeho ingerenciu do priebehu napadnutého konania. V závere ústavnej sťažnosti uvádza vlastné posúdenie trestného činu a na poklade judikatúry ústavného súdu, skutkových okolností prípadu a znaleckého posudku rezultuje, že skutková a právna zložitost' nebola daná. Ústavnému súdu navrhuje zohľadniť zodpovednosť okresného riaditeľstva, a to za zadanie znaleckého posudku, opätovné vykonanie znaleckého posudku, ako aj za opakované úkony prostredníctvom svedkov a prípravu návrhu obžaloby, keď okresné riaditeľstvo navrhuje vypočuť viac ako 50 svedkov.

6. Sťažovateľ uvádza, že k trestnému činu sprenevery neboli zo strany okresného riaditeľstva vykonávané žiadne procesné úkony, okrem výsluchu tretej osoby a jeho osoby ako obvineného. Zastáva názor, že ani v prípade druhého trestného činu nie je možné konštatovať zložitost' veci, pričom akcentuje najmä efektívny postup okresného riaditeľstva.

7. Svoje správanie v napadnutom konaní sťažovateľ označuje ako aktívne, pretože do trestného konania predložil značné množstvo dôkazov, z vlastného podnetu predkladal aj stanoviská správneho výkladu práva, pričom v prípade trestného činu sprenevery nespochybňoval výšku záväzkov spoločnosti, ale len výšku jej pohľadávok. Súčasne pripomína, že značnú časť trestného konania nebol zastúpený advokátom, ale všetky podania vypracoval osobne a sám rozhodoval aj o adresátovi svojich podaní.

8. V ústavnej sťažnosti požadované primerané finančné zadost'učinenie odôvodňuje svojím spoločenským statusom starobného dôchodcu, ako aj dĺžkou trestného stíhania, ktorá bola v čase podania ústavnej sťažnosti viac ako 10 rokov. „*Neustále zaoberanie sa trestným konaním sa podpísalo tak na fyzickom, ako aj na psychickom stave sťažovateľa, pre ktorého sa to stalo neustály, nekončiaci, bezmocný boj s OČTK, ktoré začali jeho podania vybavovať čisto formálne...*“

III.

Vyjadrenie okresného riaditeľstva a replika sťažovateľa

Vyjadrenie okresného riaditeľstva:

9. Okresné riaditeľstvo uviedlo, že 1. júla 2009 bolo okresnej prokuratúre doručené písomné trestné oznámenie správcu konkurznej podstaty spoločnosti, pričom po oboznámení sa s trestným oznámením a jeho prílohami vyšetrovateľ 27. augusta 2009 vydal uznesenie o začatí trestného stíhania a po vykonaní procesných úkonov (výsluch svedka – poškodeného, 8 svedkov,

vypracovanie znaleckého posudku, pozn.) vydal 27. augusta 2009 (správne má byť 30. júna 2010, pozn.) uznesenie o vznesení obvinenia pre trestný čin poškodzovania veriteľa a trestný čin sprenevery (ČVS: ORP-587/OEK-SN-2009, pozn.). Počas vyšetrovania bolo vyšetrovateľom okresného riaditeľstva samostatne alebo prostredníctvom dožiadania v rámci Slovenskej republiky a poskytnutia právnej pomoci v Českej republike vypočutých celkovo 74 svedkov – poškodených. Ďalej bolo vypočutých 11 svedkov a vyžiadaných 88 informácií a správ od jednotlivých subjektov trestného konania.

10. Z dôvodu, že Okresný súd Rožňava podanú obžalobu odmietol (bod 3 tohto nálezu, pozn.), vyšetrovací spis bol 14. marca 2014 vrátený dozorujúcim prokurátorom okresnej prokuratúry vyšetrovateľovi okresného riaditeľstva. Po vrátení vyšetrovacieho spisu na doplnenie vyšetrovania plnil vyšetrovateľ pokyny dozorujúceho prokurátora, od správcu konkurznej podstaty si vyžiadal konkurzný spis spoločnosti, ktorý ale z dôvodu ukončovania konkurzu a archivácie spisu správca neposkytol, pričom vyšetrovateľ si spis zabezpečil až od archívnej spoločnosti v Košiciach. Po zabezpečení konkurzného spisu bolo zabezpečené vypracovanie znaleckého posudku. Sťažovateľ medzičasom doplnil spisový materiál, na ktorý musel pribratý znalec reagovať, a to dodatkom č. 2 k svojmu znaleckému posudku a dodatku č. 1, pričom druhý dodatok k znaleckému posudku bol okresnému riaditeľstvu doručený 14. novembra 2016. Následne sťažovateľ podal ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania a do konania musel byť opätovne pribratý nový znalec, a to z odboru účtovníctva a auditu. Po vypracovaní znaleckému posudku sťažovateľ podal doplňujúce podnety, na ktoré musel znalec reagovať, a to tak, že vypracoval dodatok č. 1 k svojmu znaleckému posudku, ktorý bol následne 22. marca 2019 doručený vyšetrovateľovi okresného riaditeľstva. Po doručení dodatku k znaleckému posudku boli vykonané ďalšie procesné úkony, ako napríklad doložitie svedkov, žiadosť o vymenovanie likvidátora a iné.

11. Vzhľadom na to, že z naposledy vypracovaných znaleckých posudkov bolo možné konštatovať, že sa sťažovateľ nedopustil trestného činu poškodzovania veriteľa podľa § 239 ods. 1 písm. a) a ods. 4 Trestného zákona, vyšetrovateľ 16. decembra 2019 podal prokurátorovi okresnej prokuratúry návrh na zastavenie trestného stíhania v zmysle § 215 ods. 1 písm. b) Trestný poriadok v znení neskorších predpisov. Prokurátor vydal 19. decembra 2019 uznesenie o zastavení trestného stíhania, ktoré nadobudlo právoplatnosť 27. februára 2020 (správne má byť 3. februára 2020, pozn.). Pred zastavením trestného stíhania došlo na podklade zistených skutočností k vylúčeniu trestného činu sprenevery na samostatné konanie (bod 3 tohto nálezu, pozn.).

12. V závere stanoviska osobitne akcentuje, že k celkovej dĺžke trvania napadnutého konania prispel aj sám sťažovateľ. Počas celej doby napadnutého konania bolo sťažovateľom alebo jeho právnymi zástupcami podaných celkovo 32 podaní na doplnenie dokazovania, resp. námietok proti prebiehajúcemu vyšetrovaniu, o ktorých bolo potrebné rozhodovať. Sťažovateľ, resp. jeho právni zástupcovia podali počas napadnutého konania 4 sťažnosti na priebeh vyšetrovania. Samotný vyšetrovací spis má celkovo 18 zväzkov o počte 6 584 strán. Súčasne zdôrazňuje, že prvý znalec vypracovával znalecký posudok vrátane dodatkov celkom 21 mesiacov a druhý znalec 12 mesiacov.

Replika sťažovateľa:

13. Sťažovateľ sa napriek výzve ústavného súdu, opakovanom akceptovaní jeho žiadostí o predĺženie lehoty na vyjadrenie, ako aj nahliadnutiu do súdneho spisu ústavného súdu k vyjadreniu okresného riaditeľstva nevyjadril.

14. Ústavný súd v tejto veci upustil od ústneho pojednávania, keďže na základe podaní účastníkov a spisu predloženému ústavnému súdu je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci (§ 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

15. Podstata námietok sťažovateľa v súvislosti s namietaným porušením jeho základného práva na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote je založená na jeho tvrdení, že k porušeniu týchto práv došlo nečinnosťou, resp. neefektívnou činnosťou okresného riaditeľstva v napadnutom konaní.

16. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v trestnom konaní prípravnom, na rozdiel od trestného konania súdneho, je podľa názoru ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba stíhaná na základe uznesenia o vznesení obvinenia voči nej. Právna neistota sa týka toho, či orgán činný v prípravnom konaní (spravidla vyšetrovateľ) navrhne podanie obžaloby, alebo v závislosti od výsledkov dokazovania v prípravnom konaní navrhne iný spôsob konečného rozhodnutia, napríklad zastavenie trestného stíhania. K odstráneniu právnej neistoty v trestnom konaní prípravnom preto dochádza až takým rozhodnutím, ktorým sa toto konanie končí bez toho, aby pokračovalo v trestnom konaní súdnom, alebo sa vydá rozhodnutie, na základe ktorého trestné konanie prípravné právoplatne končí bez podania návrhu na obžalobu trestne stíhanej osoby (I. ÚS 98/2010, I. ÚS 52/2012).

17. Pri posudzovaní otázky, či v konaní došlo k zbytočným prietáhom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04) ústavný súd zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej orgán verejnej moci rozhoduje, správanie strán a postup samotného orgánu verejnej moci. Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prerokúvanej veci.

18. Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že z hľadiska hodnotenia povahy veci sa oprel o všeobecnú zásadu uznávanú aj v judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), podľa ktorej sa primeraná lehota na konanie v trestných veciach v dôsledku mimoriadne citelného zásahu do sféry osobných práv a slobôd, ktorý je s priebehom trestného procesu spojený, musí posudzovať prísnejšie (II. ÚS 32/03, III. ÚS 655/2014).

19. Pokiaľ ide o primeranosť lehoty, v ktorej má byť vec obvineného prerokovaná, je pojem „primeraná lehota“ relatívny. Neexistuje žiadna absolútne stanovená doba, prekročenie ktorej by bolo automaticky kvalifikované ako doba neprimeraná. Primeranosť doby konania sa posudzuje podľa konkrétnych okolností prípadu (napr. rozsudok ESLP vo veci König v. Nemecko z 28. 6. 1978).

20. Čas na konanie bez zbytočných prietáhov spravidla nemožno vyjadriť numericky. Obvykle neexistuje časová hranica, uplynutím ktorej postup orgánu verejnej moci môže mať povahu prietáhov v konaní (napr. I. ÚS 137/02, IV. ÚS 567/2013).

21. Nemožno pochybovať o tom, že aj povaha predmetných trestných činov si vyžaduje osobitnú starostlivosť orgánov činných v trestnom konaní o naplnenie účelu trestného konania, čo okrem iného znamená, že orgány činné v trestnom konaní majú povinnosť organizovať svoj procesný postup tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prerokovaná a skončená, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty účastníkov konania vrátane poškodených strán. (m. m. I. ÚS 243/2019). Povinnosti konať bez zbytočných prietáhov a tým aj nezasahovať do základných práv a slobôd sú *expressis verbis* zakotvené ako základné zásady trestného konania v čl. 2 ods. 7 a ods. 2 Trestného poriadku, podľa ktorých má každý má právo, aby jeho trestná vec bola spravodlivo a v primeranej lehote prejednaná, pričom do základných práv a slobôd osôb možno zasahovať len v prípadoch dovolených zákonom a v miere nevyhnutnej na dosiahnutie účelu trestného konania, pričom treba rešpektovať dôstojnosť osôb a ich súkromie.

22. Čo sa týka významu veci pre sťažovateľa, vo všeobecnosti platí, že doba trvania trestného konania sa posudzuje prísnejšie ako doba trvania konania v občianskoprávných veciach, a to vzhľadom na dôsledky trestného konania pre obvineného [obmedzenie práv a slobôd, vplyv na povesť, postavenie v zamestnaní a pod. (napr. rozsudok ESLP vo veci Bagetta v. Taliansko z 25. 6. 1987)].

23. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitost' veci, predmetom trestného konania vedeného okresným riaditeľstvom je vyšetrovanie okolností protiprávneho konania sťažovateľa, ktorý sa mal dopustiť trestného činu poškodzovania veriteľa a trestného činu sprenevery. Predmet napadnutého konania síce nie je možné hodnotiť ako zvlášť náročný, avšak ekonomická kriminalita, pod ktorú je možné subsumovať aj okresným riaditeľstvom vyšetrované trestné činy, si vyžaduje osobitný prístup, keďže okrem výsluchu dotknutých subjektov je spravidla nutné zabezpečovať vyjadrenia štátnych orgánov, účtovné a iné ekonomické podklady, ktorých posúdenie môže vykonať len osoba s odbornými znalosťami. Ako vyplýva z vyjadrení sťažovateľa a okresného riaditeľstva, do napadnutého konania boli pribratí znalci, ktorí okrem vypracovania znaleckých posudkov museli jednotlivými dodatkami reagovať aj na nové podnety sťažovateľa (body 10 a 12 tohto nálezu, pozn.), čo nepochybne prispelo k celkovej dĺžke napadnutého konania.

24. Ústavný súd však niekoľkokrát judikoval, že ani právne či skutkovo sebanáročnejší prípad nesmie trvať v právnom štáte dlhú dobu. Časový horizont toho, kedy sa účastníkovi konania dostáva konečného rozhodnutia vo veci, je neoddeliteľnou súčasťou merítok celkovej spravodlivosti podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Čím je tento časový horizont dlhší, tým viac sa rozostrejajú kontúry spravodlivosti ako v očiach dotknutých účastníkov konania, tak aj vo všeobecnom vnímaní verejnosti a verejnej mienky. Neprimeraná dĺžka konania sa potom priamo odráža v dôvere občana v štát, v jeho inštitúcie a v právo, čo je základnou podmienkou pre fungovanie legitímneho demokratického a právneho štátu. (m. m. I. ÚS 688/2014).

25. V konaní o ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov ústavný súd okrem zložitosti veci skúma aj to, akým spôsobom sa na prietáhoch konania podieľa osoba, ktorá podala ústavnú sťažnosť vo veci porušenia jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Na podklade

obsahu vyšetrovacieho spisu ústavný súd zistil, že prevažnú časť procesných úkonov do podania obžaloby (1. marec 2013) predstavujú listinné dôkazy, výsluch svedkov-poškodených a listinné materiály, ktoré svedkovia predložili, pričom vlastnú činnosť sťažovateľa možno hodnotiť ako primeranú. Procesná aktivita sťažovateľa sa ale v konaní nasledujúcom po odmietnutí obžaloby v podstatnej miere zvýšila (v porovnaní s časovým obdobím do podania obžaloby, pozn.) a sťažovateľ orgánom činným v trestnom konaní adresoval rôzne podania, ako napríklad podania adresované okresnej prokuratúre, sťažnosti proti vydaným uzneseniam, sťažnosť proti uzneseniu o pribratí znalca, návrhy na doplnenie dokazovania či otázok pre znalca a iné). Na podklade uvedeného ústavný súd konštatuje, že správanie sťažovateľa prispelo k dĺžke napadnutého konania (o jeho podaniach musel rozhodovať vyšetrovateľ a niekedy aj prokurátor okresnej prokuratúry, pozn.), na strane druhej uplatňovanie procesných práv sťažovateľa (ako obvineného v napadnutom konaní, pozn.) nie je možné považovať za nelegitímne a ani ich pričítať na ťarchu jeho osoby. V súvislosti s touto procesnou aktivitou sťažovateľa ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, v ktorej uviedol, že v dôsledku uplatnenia procesných práv účastníkom konania nepochybne dochádza k predĺženiu konania, zodpovednosť za tento stav neznáša oprávnená osoba, ale nemožno ju pripísať ani štátnemu orgánu konajúcemu vo veci (III. ÚS 242/03, IV. ÚS 218/04, II. ÚS 865/2014, II. ÚS 484/2016).

26. Ústavný súd napokon hodnotil aj samotný postup okresného riaditeľstva v napadnutom konaní. Z obsahu vyšetrovacieho spisu vyplýva, že v napadnutom konaní bolo zabezpečených množstvo dôkazných prostriedkov, vykonaný veľký počet procesných úkonov, ako aj prijatých niekoľko procesných rozhodnutí, a to na účel náležitého objasnenia skutkového stavu a protiprávneho konania sťažovateľa. Okresné riaditeľstvo a v niektorých prípadoch aj dozorujúci prokurátor sa museli vysporiadať s podaniami sťažovateľa (body 10 a 12 tohto nálezu), ktoré nepochybne prispeli k celkovej dĺžke konania, najmä tým, že sťažovateľ opakovane podával návrhy na doplnenie dokazovania a otázok, ktoré mali byť pribratým znalcom posúdené, pričom znalecké dokazovanie trvalo celkom 33 mesiacov. Napriek uvedenému ústavný súd uzatvára, že dĺžku napadnutého konania, ktoré v čase podania ústavnej sťažnosti trvalo viac ako 10 rokov, nie je možné považovať za akceptovateľnú. Navyše, po vrátení vyšetrovacieho spisu dozorujúcim prokurátorom vyšetrovateľovi (14. marec 2014, pozn.) trvalo viac ako 5 rokov, kým došlo k prijatiu uznesenia o vylúčení trestného stíhania pre trestný čin sprenevery na samostatné konanie (11. júl 2019, pozn.) a uznesenia o zastavení trestného stíhania pre trestný čin poškodzovania spotrebiteľa (19. december 2019, pozn.).

27. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že zbytočné priťahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou orgánu verejnej moci, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, t. j. takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty strán konania (m. m. II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08), čo je aj prípad sťažovateľa.

28. Ústavný súd sa pri posudzovaní napadnutého konania zaoberal aj tvrdeniami sťažovateľa, že v čase podania ústavnej sťažnosti (15. august 2019, pozn.) je stále obvinený a neexistuje náznak, aby bolo prípravné konanie skončené podaním obžaloby alebo zastavením trestného stíhania (bod 4 tohto nálezu, pozn.). Ústavný súd vlastnou činnosťou zistil, že uznesenie o vylúčení trestného stíhania pre trestný čin sprenevery na samostatné konanie bolo obhajcovi sťažovateľa doručené 19. júla 2019, pričom z jeho odôvodnenia vyplýva, že dôvodom vylúčenia je postup vyšetrovateľa, ktorý v prípade trestného činu poškodzovania veriteľa podá návrh na zastavenie trestného stíhania

podľa § 215 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku. Sťažovateľ 7. augusta 2019 nahliadol dovyšetrovacieho spisu v napadnutom konaní (ČVS: ORP-587/OEK-SN-2009, pozn.) keď mu bolo vyšetrovateľom rovnako oznámené vylúčenie trestného stíhania pre trestný čin sprenevery na samostatné konanie. Do vyšetrovacieho spisu vo vylúčenej trestnej veci (ORP-511/1-VYS-SN-2019, pozn.) však sťažovateľ už následne nahliadnutie nevykonával. Na podklade uvedených skutkových okolností musí ústavný súd tvrdenia sťažovateľa o neexistencii náznaku skončenia trestného konania odmietnuť ako nepravdivé. Naopak, sťažovateľ v čase podania ústavnej sťažnosti disponoval vedomosťou, že trestného stíhania bude v časti (pre trestný čin poškodzovania veriteľa, pozn.) zastavené a o trestnom čine sprenevery bude vedené samostatné trestné konanie. V konklúzii uvedeného ústavný súd zdôrazňuje, že vyslovené porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu, pozn.) sa týka výlučne len napadnutého konania v časti trestného stíhania pre trestný čin poškodzovania veriteľa podľa § 239 ods. 1 písm. a) a ods. 4 Trestného zákona.

29. Pokiaľ ide o posúdenie porušenia namietaných práv sťažovateľa a trestného stíhania jeho osoby za trestný čin sprenevery, ústavný súd rezultuje, že ústavná sťažnosť bola podaná v čase, keď už v predmetnej trestnej veci bolo vedené samostatné trestné konanie, pričom z obsahu a ani z petitu ústavnej sťažnosti nevyplýva skutočnosť, ktorou by sťažovateľ namietal porušenie svojich práv aj vo vylúčenom konaní vedenom okresným riaditeľstvom pod ČVS: ORP-511/1-VYS-SN-2019. Naopak, sťažovateľ sa vyslovenia porušenia svojich práv a priznania nárokov s tým spojených domáha výlučne len ku konaniu okresného riaditeľstva vedenom pod ČVS: ORP-587/OEK-SN-2009.

30. Z vlastného prieskumu ústavného súdu ďalej vyplýva, že v trestnej veci vedenej pod ČVS: ORP-511/1-VYS-SN-2019 neboli po jej vylúčení na samostatné trestné konanie vykonávané žiadne procesné úkony a 11. decembra 2019 vydal vyšetrovateľ okresného riaditeľstva uznesenie, ktorým podľa § 228 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku trestné stíhanie sťažovateľa prerušil. Uznesenie o prerušení trestného stíhania bolo obhajcovi sťažovateľa doručené 18. decembra 2019, pričom žiadna zo strán trestného konania proti nemu nepodala sťažnosť. Trestné stíhanie sťažovateľa v trestnej veci vedenej pod ČVS: ORP-511/1-VYS-SN-2019 je tak ku dňu prijatia tohto nálezu stále právoplatne prerušené.

31. Ústavný súd konštatuje, že prerušenie trestného konania je rozhodnutím predbežnej povahy, pretože trestná vec nie je vybavená konečným spôsobom. Ústavný súd upriamuje pozornosť na § 228 ods. 5 Trestného poriadku, podľa ktorého ak pominie dôvod na prerušenie trestného stíhania, prokurátor alebo policajt o pokračovaní v trestnom stíhaní rozhodne uznesením. Za týchto okolností nie je daný dôvod, aby ústavný súd vstupoval v danej fáze ešte neukončeného trestného konania vo veci sťažovateľa do právomoci iných orgánov verejnej moci (III. ÚS 677/2017). Súčasne ústavný súd upriamuje pozornosť aj na právnu povahu inštitútu prerušenia trestného stíhania, s ktorým sa spájajú hmotnoprávne a procesnoprávne účinky. Procesnoprávnym následkom prerušenia trestného stíhania je skutočnosť, že sa po prerušení nevykonáva dokazovanie a ani iné úkony trestného stíhania s výnimkou tých, ktoré smerujú k zisteniu informácií odôvodňujúcich pokračovanie v trestnom stíhaní alebo k zaisteniu páchatel'a (§ 229 Trestného poriadku). Hmotnoprávnym následkom prerušenia trestného stíhania je skutočnosť, že v čase prerušenia trestného stíhania premlčacia doba trestného stíhania spočíva, teda neplynie a po rozhodnutí

o pokračovaní v trestnom stíhaní pokračuje plynutie pôvodnej premlčacej doby trestného stíhania [§ 87 ods. 2 písm. e) Trestného zákona]. To však platí len v prípade, ak je trestné stíhanie vedené proti konkrétnej osobe (BELEŠ, A. § 228 Prerušenie trestného stíhania. In: ČENTÉŠ, J. a kol. Trestný poriadok. 1. vydanie. C. H. Beck. 2020).

32. Ústavný súd je preto názoru, že kým trvajú účinky právoplatného prerušenia trestného stíhania vo veci sťažovateľa ako obvineného, nemôže pojmovo dochádzať k zbytočným priet'ahom v postupe okresného riaditeľ'stva. Okresné riaditeľ'stvo sa nemôže dopúšťať zbytočných priet'ahov v právnom stave, v ktorom niet relevantných skutkových okolností umožňujúcich mu pokračovať v trestnom stíhaní, a preto sú vylúčené úkony príslušných orgánov okrem úkonov, ktorých cieľom je zistiť skutočnosti oprávňujúce vykonať trestné stíhanie proti určitej osobe. Tieto úkony však nie sú súčasťou trestného konania, ktoré predpokladá rozhodnutie o pokračovaní v trestnom stíhaní (m. m. IV. ÚS 280/04). Ak by ústavný súd pripustil výklad, ktorým by prerušenie konania zakladalo nečinnosť orgánu verejnej moci, a tým aj porušenie základných práv a slobôd osôb, ktorých sa prerušenie týka, inštitút prerušenia by prestal byť aplikovateľný, pretože jeho aplikácia *lege artis* by vždy znamenala prezumpciu porušovania základných práv a slobôd orgánom verejnej moci, čo nie je v žiadnom smere prípustné.

33. Na podklade uvedeného ústavný súd nemohol vyhovieť ústavnej sťažnosti v časti, ktorou sa sťažovateľ domáha vyslovenia porušenia svojich namietaných práv vo vzťahu k trestnému stíhaniu jeho osoby pre trestný čin sprenevery podľa § 213 ods. 1 Trestného zákona.

34. Okrem vyslovenia porušenia svojich práv sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd prikázal okresnému riaditeľ'stvu konať bez zbytočných priet'ahov. Z dôvodu, že napadnuté konanie bolo v časti trestného stíhania pre trestný čin poškodzovania veriteľa právoplatne zastavené (3. februára 2020, pozn.) a v časti trestného činu sprenevery bolo trestné stíhanie vylúčené na samostatné konanie, ktoré sťažovateľ v ústavnej sťažnosti nenapáda, ústavný súd tomuto návrhu sťažovateľa nevyhovel.

35. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti navrhuje, aby mu ústavný súd priznal primerané finančné zadosťučinenie v sume 15 000 eur. Svoj návrh odôvodňuje neprimeranou dobou trvania napadnutého konania a jej negatívnym vplyvom na fyzické a psychické zdravie (bod 8 tohto nálezu, pozn.).

36. Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

37. Vzhľadom na konštatovaný neefektívny postup okresného riaditeľ'stva v napadnutom konaní, berúc do úvahy aj správanie samotného sťažovateľa, ktorý svojím konaním čiastočne prispel k dĺžke napadnutého konania, ako aj rozsah porušenia namietaných práv sťažovateľa k stíhaným trestným činnom (body 27 a 32 tohto nálezu, pozn.), ústavný súd považoval priznanie sumy 1 500 eur za primerané finančné zadosťučinenie (bod 2 výroku tohto nálezu).

38. Vo zvyšnej časti, t. j. nad rámec priznaného primeraného finančného zadosťučinenia, ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhovel.

V.
Trovy konania

39. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 415,51 eur s DPH (bod 3 výroku tohto nálezu).

40. Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z obsahu súdneho spisu. Priznal náhradu za dva právne úkony, t. j. prevzatie a prípravu zastupovania a podanie ústavnej sťažnosti. Odmena za jeden úkon právnych služieb za rok 2019 v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) predstavuje sumu 163,33 eur. Takto stanovená odmena spolu s režijným paušálom 9,80 eur (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje sumu 173,13 eur za jeden úkon uskutočnený v roku 2019, t. j. za dva úkony sumu 346,26 eur. Ústavný súd priznanú odmenu zvýšil o 20 % daň z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“), t. j. o sumu 69,25 eur, pretože právna zástupkyňa sťažovateľa je platiteľom DPH (§ 18 ods. 3 vyhlášky).

41. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresné riaditeľstvo povinné uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označenej v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 19. mája 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu